

(1)

Chiếc u oát cũ kĩ, lấm lem bùn đất ra khỏi phố huyện lúc trời đã nhập nhoạng. Gọi là phố cho hợp thời, chứ người nơi xa đến bảo cái xóm chợ không hơn. Phố xá gì mà phân ngựa bôi đầy đường, văng lên cả cánh cổng nhà ai đó nếu trót mở lẩn ra ngoài.

Chiếc xe cần mẫn bò trên con đường ngựa vẫn đi. Cả hai như bật người ra khỏi ghế khi xe qua một suối nước lổm ngổm đá có đủ to, đủ nhỏ. Bên lề cỏ, một toán người đi nương về thành một hàng dọc ngay ngổm. Ba gã đàn ông đi trước, hai tay vùi sâu vào nách cho ấm. Bốn đứa đàn bà rạp lưng công cái thổ củ quả gì đó rất nặng, tay xách bó rau, tay xách bó đóm nửa lũn cũ đi sau. Mấy đứa trẻ con nhỏ nhem đi sau cùng dắt theo mấy con trâu. Họ lặng lẽ về bản, thi thoảng đưa mắt nhìn cái xe u oát như thể nhìn con thú lạ trong rừng sâu mới bò ra sau trận mưa lớn. Hẳn ngựa mồm phang một câu. Con vợ em ấy à, nó lại chẳng quăng luôn xuống suối. Đùng hòng để chồng đi không. Con còn tị cho chồng bế. Sau khi khéo léo nhắc đến thằng con trai bụ bẫm, hẳn cú tùm tùm cười ngấm. Đường như có vẻ bớt trời trụi.

Trời đầu đông, gió rét quần quại trên những vạt